

22. møde.

Torsdag den 13. marts kl. 13.

Formanden:

I skrivelse af dags dato meddeler miljøministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om kommuneplanlægning,

forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af forslag til lov om kommuneplanlægning og forslag til bygge lov og

forslag til lov om ændring af lov om naturfredning.

I skrivelse af gårs dato meddeler boligministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til bygge lov og

forslag til lov om statstilskud til forbedring m.v. af beboelsesejendomme.

Med skrivelse af 7. marts 1975 fremsender miljøministeren en skriftlig redegørelse i henhold til forretningsordenens § 19, stk. 3, om genanvendelse. Eksemplarer vil blive omdelt. Redegørelsen vil blive optaget i Folketingstidende.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Miljøministeren (Helge Nielsen):

Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til lov om kommuneplanlægning.*

Lovforslaget om kommuneplanlægning er et led i den omfattende reform af planlægningslovgivningen, der tog sin begyndelse med gennemførelsen i 1969 af by- og landzonenloven, naturfredningsloven m. fl. love. I 1973 videreførtes reformen med folketingets

vedtagelse af lovgivningen om lands- og regionplanlægning. Ved nærværende lovforslag foreslås tilvejebragt en nyordning af den primærkommunale byplanlægning. Lovforslaget vil, ligesom den allerede gennemførte del af planlovsreformen, bidrage til virkeliggørelsen af hensigten bag kommuneinddelingsreformen af 1970 og den igangværende ændring af byrde- og opgavefordelingen mellem staten, amtskommunerne og primærkommunerne.

Et lovforslag om kommuneplanlægning blev fremsat i folketinget den 9. maj 1974, men bortfaldt ved udløbet af folketingsåret. Siden har lovforslaget været forhandlet med de kommunale organisationer, Industrirådet og landboorganisationerne samt en række faglige foreninger. Endvidere har lovforslaget været genstand for et omfattende studiekrædsarbejde i alle landets kommune foreninger.

Som et resultat af forhandlingerne og debatten fremtræder det lovforslag, der nu fremsættes, med en række ændringer i forhold til det tidligere lovforslag. Herom kan henvises til de fyldige bemærkninger til lovforslaget.

Det lovforslag, der nu fremsættes, er udarbejdet under den tidligere regering, og der har ikke været lejlighed for regeringen til inden fremsættelsen at foretage en detaljeret gennemgang af lovforslaget. Regeringen må derfor forbeholde sig eventuelt at stille ændringsforslag under folketingets behandling af lovforslaget.

Denne fremgangsmåde er valgt for ikke af tidsmæssige grunde at formindske mulighederne for lovens vedtagelse i denne samling, idet regeringen kan tilslutte sig den positive indstilling til lovforslagets hovedprincipper, som kom til udtryk i socialdemokratiets ordførertale ved 1. behandling i folketinget af det tidligere lovforslag.

Det er i denne forbindelse navnlig hensynet til en forenkling af planlægningslovgivningen og administrationen heraf, der gør en hurtig vedtagelse af loven ønskelig. Lovforslaget er i disse henseender i overensstem-

[Miljøministeren.]

melse med de synspunkter og forslag til forenkling af administrationen, der fremkom i forbindelse med dobbeltadministrationsdebatten i efteråret 1973.

Den forenkling i forhold til den hidtidige lovgivning om og administration af kommunernes fysiske planlægning, som lovforslaget vil indebære, kommer til udtryk på forskellige områder.

Der er for det første tale om en forenkling af selve lovgrundlaget. Hidtil har bestemmelserne om den kommunale byplanlægning været indeholdt først og fremmest i byplanloven, bygge-loven og den særlige københavnske bygge-lov. Nu foreslås bestemmelserne samlet i én lov, hvilket vil gøre det lettere både for dem, der skal arbejde med loven, og dem, der berøres af den.

Endvidere opnås en betydelig forenkling derved, at et stort antal forskellige plantyper efter lovforslaget erstattes af én plantype — benævnt lokalplanen — således at man i fremtiden kun behøver at arbejde med ét sæt tilvejebringelsesregler og ét sæt retsvirkninger.

Endelig foreslås en omfattende decentralisering, der vil medføre en administrativ forenkling af planlægningsprocessen.

Selv om regeringen ved at fremsætte lovforslaget i dets nuværende udformning tilslutter sig lovforslagets hovedprincipper, kan der allerede nu peges på enkeltheder i lovforslaget, som må give regeringen anledning til nærmere overvejelser.

Et af de områder, der utvivlsomt må drøftes nærmere under folketingets behandling, er spørgsmålet om zonegrænseflytninger.

Efter den gældende lovgivning får ethvert landzoneareal, der udlægges til bymæssig bebyggelse i en af ministeriet godkendt byplan- eller bygningsvedtægt, automatisk status som byzone.

Efter lovforslaget vil det derimod være muligt for en kommunalbestyrelse at tilvejebringe lokalplaner for et område i landzone, uden at de pågældende arealer dermed automatisk overgår til byzone. Kun hvis lokalplanen indeholder en udtrykkelig bestemmelse derom, overføres det af planen omfattede landzoneareal til byzone, og en sådan overførsel vil i en overgangsperiode kræve miljøministeriets tilslutning.

Baggrunden for at ændre den hidtidige ordning er for det første, at en nærmere planlægning af de små bysamfund undertiden kan være særdeles ønskelig, uden at der dog er tilstrækkelig anledning til at overføre den pågældende landsby til byzone. Endvidere skyldes den foreslåede nye ordning, at kravet om tilvejebringelse af en lokalplan, før der gennemføres et større anlægsarbejde, også bør gælde for de anlæg, der etableres i landzone.

Lovforslagets ordning synes imidlertid at kunne give anledning til uklarhed i relation til landzonebestemmelserne i zoneloven og også for så vidt angår spørgsmålet om frigørelsesafgift.

Lovforslaget indeholder vidtgående bestemmelser om offentlighed i forbindelse med den kommunale planlægning. Jeg kan tilslutte mig princippet i de foreslåede regler. Det kunne imidlertid overvejes, om man ikke i højere grad bør inddrage de valgte beboerrepræsentanter under tilvejebringelsen af lokalplanerne.

Som nævnt tilsigter lovforslaget en forenkling i forhold til gældende lovgivning. Men der savnes i denne forbindelse hjemmel til en ophævelse af ældre private byggeservitutter. Sådanne servitutter tjener ofte kun til at skabe forvirring og uklarhed såvel for bygherrer som for kommunen. Der vil derfor blive stillet ændringsforslag med henblik på tilvejebringelse af den fornødne hjemmel.

Endelig skal jeg nævne spørgsmålet om kommunernes adgang til som led i styringen af byudviklingen at kunne ekspropriere jord til bolig- og erhvervsformål. En sådan adgang vil efter min opfattelse være et nyttigt værktøj i planlægningen. Lovforslaget indeholder imidlertid ikke den tilstrækkelige hjemmel hertil, men jeg håber på en formodt drøftelse af dette vigtige spørgsmål i forbindelse med den videre behandling af lovforslaget.

Som en konsekvens af lovforslaget og af forslaget til ny bygge-lov vil den særlige københavnske bygge-lov bortfalde. Der vil herefter i princippet gælde de samme regler om byggeri og planlægning for København som for resten af landet. Dette betyder imidlertid ikke, at lovforslagets generelle regler om f. eks. byggekvotienter uden videre kan og bør finde direkte anvendelse på de københavnske forhold. I kraft af en nær-

[Miljøministeren.]

mere planlægning kan de generelle bebyggelsesregulerende bestemmelser fraviges.

I de almindelige bemærkninger til lovforslaget er givet en redegørelse for de økonomiske og administrative konsekvenser af lovforslagets gennemførelse. Vurderingen er foretaget i samarbejde med de kommunale organisationer og hviler på en række analyser, der er foretaget både centralt og lokalt.

Regeringen kan tilslutte sig de konklusioner, der er anført i bemærkningerne. Regeringen lægger således vægt på den forenkling af lovgivningen og administrationen, som lovforslaget vil medføre, og på den besparelse i centraladministrationen, som er en følge heraf. Det er regeringens mål, at det samlede arbejdskraftsforbrug i centraladministrationen vedrørende den fysiske planlægning ikke må overskride de nuværende rammer, og jeg har forstået, at dette også var forudsætningen for min forgænger som miljøminister, da lovforslagets enkelte bestemmelser blev udformet.

En gennemførelse af lovforslaget om kommuneplanlægning og af det forslag til ny bygge lov, som boligministeren fremsætter, vil nødvendiggøre konsekvensændringer i en del love.

Jeg skal derfor endvidere tillade mig at fremsætte *forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af forslag til lov om kommuneplanlægning og forslag til bygge lov*. I dette lovforslag er der tillige indeholdt enkelte yderligere ændringer af de pågældende love, især af hensyn til at opnå en ønskelig indbyrdes harmonisering af planlægningslovene.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til lovforslagene med tilhørende bemærkninger, ser jeg frem til et konstruktivt samarbejde om gennemførelsen af planlovsreformens tredje etape. Det er mit håb, at denne lovgivning kan blive gennemført i indeværende folketingssamling, og jeg kan give tilsagn om, at der fra miljøministeriets side vil blive ydet al den bistand, som folketingsudvalget måtte ønske.

Endvidere tillader jeg mig for folketingsret at fremsætte *forslag til lov om ændring af lov om naturfredning*.

Forslaget er — bortset fra et par redaktionelle ændringer — identisk med det lovforslag,

som den foregående regering fremsatte i november 1974.

Jeg kan her henvise til fremsættelsen (sp. 1765-67) og til 1. behandling den 29. november 1974 under tingets 1. samling (sp. 2586-2610).

Lovforslaget fremsættes nu af regeringen i uændret form under henvisning til den generelle velvilje, der kom til udtryk ved behandlingen i 1. samling, og for at folketingsret snarest kan fortsætte arbejdet med planlovsreformen.

På den baggrund finder jeg det unødvendigt at gennemgå enkeltheder i lovforslaget, men skal blot nævne, at hovedlinjerne i lovforslaget er følgende:

Fredningsplanudvalgene bevares efter lovforslaget, men der sker en forenkling af administrationen på en række områder, bl. a. ved at man afskaffer forskellige former for dobbeltadministration, hvor både fredningsplanudvalgene og zonalovsmyndigheden har skullet træffe afgørelse. Der gennemføres i denne forbindelse en mere rationel fordeling af opgaverne, først og fremmest således, at bebyggelseskontrollen i det åbne land herefter i det store og hele alene varetages gennem by- og landzonenloven med ankebeføjelse for fredningsplanudvalgene.

Fredningsplanudvalgenes rådgivende funktioner markeres bl. a. ved, at instituttet med servitutstiftende fredningsplaner ophæves, samtidig med at udvalgenes arbejde harmoniseres med opgaverne i henhold til den gennem de sidste par år gennemførte og forberedte planlægningslovgivning (lovforslagene om kommuneplanlægning og om ændringer i zonenloven). — Endvidere tilvejebringes et bedre grundlag for udvalgenes samarbejde med de andre planlæggende myndigheder.

Endelig indeholder forslaget nogle nye bestemmelser, der hovedsagelig er udtryk for en ajourføring af loven, bl. a. som følge af naturfredningsrådets henlæggelse under det i 1973 oprettede miljøministerium.

Regeringen lægger megen vægt på, at hensynet til befolkningens friluftsliv fremmes. Det fremgår af den forrige regerings fremsættelsestale, at man med henblik herpå afventer et udspil i form af en beretning fra et udvalg under friluftsrådet. Denne beretning, som skulle foreligge inden